

půřčím důvodu § 184 čís. 3 ex. ř., vytýkaje v něm, že nebyly vyhlášky o dražebním roku vyvěšeny v obcích míněných v § 2 zákona ze dne 21. prosince 1932, čís. 1 sb. z. a n. z roku 1933, že nejvyšší podání odporuje § 1 odstavec (2) téhož zákona, že v obcích D., M. a S. nebyly vyhlášky o dražebním roku vyvěšeny způsobem stanoveným v § 169 odstavec druhý ex. ř., a že rekurentu byla vyhláška ta doručena až dne 7. ledna 1933, tedy značně později než jeden měsíc před dražbou. Rekurs neuplatňuje důvod § 184 čís. 3 ex. ř. a jest nepřípustný. Rekursní soud musí sice z úřadu přihlížeti k vadám uvedeným v § 184 čís. 2, 3, 4, 6 a 7 ex. ř., ale jen nabyli-li o nich vědomosti opravným prostředkem podle zákona přípustným, jakž bylo vysloveno v rozhodnutí čís. 6546 a 11.673 sb. n. s. Kdyby recurs podaný osobou při dražebním řízení nepřítomnou jen pod rouškou § 184 čís. 3 ex. ř., uplatňující však zcela jiné důvody, byl by jen neodůvodněný a nikoli nepřípustný, vedlo by to k obcházení § 187 odstavec první ex. ř., ježto by takovým způsobem vždy bylo dosaženo přezkoumání z úřadu oněch vad, jež jsou z přezkoumání rekursním soudem vyloučeny.

Čís. 12513.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Doložka rukojemská nemusí býti psána rukojmím vlastnoručně, stačí, byla-li psána i třetí osobou; vlastnoručním musí býti jen její podpis.

Doplnění směnky rukojemskou doložkou není doplněním podstatnou náležitostí směnky podle § 6 (2) směn. zák. Jde o zfalšování směnky, stalo-li se dodatečné doplnění to bezprávně osobou neoprávněnou, nebo bez svolení rukojmího nebo proti úmluvě s ním.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1933, Rv II 219/33.)

Proti směnečným platebním příkazům namítli žalovaní rukojmí mimo jiné, že doložky rukojemské, jež jsou u podpisů žalovaných na zažalovaných směnkách, nejsou žalovanými psány vlastnoručně, nýbrž že byly napsány pokladníkem vydatelky. Procesní soud prvního stádu směnečné platební příkazy zrušil. Důvody: Jest nesporné, že žalovaní rukojemskou doložku na jednotlivých směnkách vlastnoručně nenapsali, nýbrž že rukojemské doložky byly do směnek vepsány indosantkou dodatečně. Z povahy směnečného závazku jako tíživého aktu skripturního vyplývá, že rukojemská doložka musí býti napsána směnečným rukojmím samým (§ 62 směn. zák.). Jinak jest doložka ta zfalšována (§ 79 směn. zák.) a nenabude platnosti ani uznáním (Hermann Otavský čsl. právo směnečné z roku 1930, str. 50). Ana žalobkyně sama připustila, že žalovaní rukojemskou doložku na směnkách nenapsali vlastnoručně, nýbrž, že doložka ta byla vepsána indosantkou dodatečně, není obsah směnečného závazku žalovaných kryt jich podpisy a jde o zfalšování. To, co jest na směnkách napsáno dodatečně, podpisovatele nezavazuje. Tato námitka žalovaných působí absolutně proti každému držiteli směnky již svou povahou (§ 87 směn. zák.), tedy i proti žalob-

kyňi, i kdyby žalobkyně dokázala, že o dodatečném vepsání rukojemských doložek nevěděla. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Odvolací soud sdílí právní názor prvního soudu, že směnečná doložka rukojemská musí být směnečným rukojmím vlastnoručně napsána (§ 62 směn. zák.), jinak je zfalšována (§ 79 sm. zák.) a nenabude platnosti ani uznáním. Tomuto výkladu § 62 směn. zák. svědčí dosavadní historický vývoj s tendencí zostřiti podmínky pro založení závazku směnečného rukojmího, jakož i srovnání § 62 s § 102 směn. zák. Podle názoru odvolacího soudu logickým důsledkem toho, co bylo právě řečeno, jest, že, chyběla-li v době podpisu avalisty rukojemská doložka, může být teprve později doplněna rovněž výlučně směnečným rukojmím samým, nikdy však osobou třetí, byť i se souhlasem avalisty, ledaže by bylo postupováno podle § 102 směn. zák., což se však v souzeném případě nestalo. Jen s těmito obmezeními lze použití § 6 směn. zák. na avalistu. Otázka bezelstnosti pisatele doložky nemá právního významu.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání, opřenému o dovolací důvody podle § 503 čís. 2 a 4 c. ř. s., nelze upříti oprávnění. Právní názor nižších soudů, že jest podle § 62 odst. (2) směn. zák. potřebí ku platnosti závazku směnečného rukojmího (avalisty), by rukojmí rukojemskou doložkou **v l a s t n o r u č n ě n a p s a l** a podepsal, a že, poněvadž se v souzeném případě tak nestalo, jest směnečný platební rozkaz zrušiti ohledně všech žalovaných rukojmí, nelze sdíleti. Nejvyšší soud vyslovil sice v rozhodnutí čís. 10.029 sb. n. s. právní větu, že rukojemská doložka musí být rukojmím nejen podepsána, nýbrž i **v l a s t n o r u č n ě n a p s á n a**, avšak, podrobiv vzhledem k vývodům dovolání novému rozboru důvody uvedeného rozhodnutí, shledal, že nemůže setrvati při právním názoru dosaváde hájeném. Nejvyšší soud vychází při tom z těchto úvah: Podle vládního návrhu směnečného zákona zněl § 62 o směnečném rukojemství (aval) takto: Plnění směnečné může být zaručeno směnečným rukojemstvím. Rukojemství musí být psáno na směnce nebo na listu se směnkou spojeném; vyjadřuje se slovy »jako rukojmí« nebo jinou doložkou téhož významu; prohlášení to musí být směnečným rukojmím podepsáno. Také pouhý podpis na přední straně směnky platí, pokud nejde o podpis směnečníka nebo výstavce, za směnečné rukojemství. Ústavně-právní výbor senátu Národního shromáždění škrtnul třetí odstavec § 62, nechťeje připustiti, aby rukojemství směnečné mohlo založeno být pouhým podpisem směnky a vyjádřil to též v nové úpravě druhého odstavce. Rukojemství musí být psáno na směnce nebo na listu se směnkou spojeném a **v y j á d ř e n o** slovy: »jako rukojmí« nebo jinou doložkou téhož významu; toto prohlášení směnečného rukojmího musí jím být podepsáno. § 62 stal se v této úpravě zákonem. Podle důvodové zprávy ústavně-právního výboru senátu mělo tím být vyjádřeno, že podpisem vzniká rukojemství jen tehdy, je-li to zřejmě při podpisu vyjádřeno, a, není-li to vyjádřeno, nevznikne rukojemství směnečné, může to však

znamenati rukojemství civilně-právní. Z toho vidno, že novou úpravou § 62 sm. zák. nemělo býti nic změněno na dosavadním právu, podle něhož rukojemská doložka mohla, avšak nemusila býti psána vlastní rukou rukojmího. O požadavku vlastnoručnosti se nezmiňuje ani doslov zákona, ani motivy zákona a nelze proto vkládati do zákona jako smysl jeho, co nevyplývá ani z jeho doslovu, ani z úmyslu zákonodávce v motivech vyjádřeného. Požadavek vlastnoručního napsání rukojemské doložky nelze však dovoditi ani z historického vzniku tohoto zákonného předpisu. § 62 vládní osnovy byl převzat z § 66 býv. uh. zákona. Odst. 1 převzat úplně, na místě odst. 2 a 3 uher. sm. zák. převzato vystižnější znění čl. 30 haagské osnovy z roku 1912, které se však v podstatě shoduje se zněním uherského zákona. V oblasti uherského zákona (na Slovensku a Podkarpatské Rusi) nebyl nikdy uplatněn v praxi právní názor, že by mimo vlastnoruční podpis rukojmího musila i rukojemská doložka býti psána vlastnoručně rukojmím. Nelze proto požadavek vlastnoruční doložky dovoditi ani historickoprávně. Že předpis § 62 odst. (2) sm. zák., »rukojemství musí býti psáno, vyjádřeno slovy »jako rukojmí« a toto prohlášení směnečného rukojmího musí býti podepsáno,« — lze chápati jen jako požadavek písemnosti pro rukojemskou doložku v tom smyslu, že nestačí doložka projevená ústně, a že není potřebí jejího vlastnoručního napsání rukojmím, leč jen jeho vlastnoručního podpisu, vysvítá i z jiných míst směnečného zákona. Tak se shledáváme s požadavkem písemnosti prohlášení vůle u indosamentu (§ 10 »musí býti psán«, § 71 »indosament na kopii psaný«), u akceptu (§ 19 odst. (1) »přijetí musí se státi písemně«), podobně v §§ 91 odst. (3), 102 odst. (2) a 109 sm. zák., aniž by byla v praxi žádána vlastnoručnost zavázaného pisatele. Opak nelze dovoditi z §§ 8 odst. (2), 29 odst. (2), 22, 58 a 68 odst. (1). Z uvedeného plyne, že směnečný zákon nežádá, by doložka rukojemská byla psána rukojmím vlastnoručně, a proto stačí, byla-li psána i třetí osobou; vlastnoruční musí býti jen její podpis. Tak vykládá stálá praxe předpis písemnosti při akceptu a indosamentu a jest proto stejný výklad zachovati i při rukojemství. (Tak srovnale i nejnovější právní věda).

Pokud jde o námitku, že rukojemská doložka byla přičiněna k podpisu rukojmí d o d a t e č n ě úředníkem vydatelky, nelze sdíleti právní názor dovolatelky, že byla vydatelka bez dalšího oprávněna rukojemskou doložku přičiniti podle § 6 odst. (2) sm. zák. Podle § 6 odst. (2) sm. zák. lze blankosměnku doplniti p o d s t a t n o u n á l e ž i t o s t í s m ě n k y, nikoliv však náležitostí nepodstatnou, neboť v takovém případě by nešlo o doplnění n e h o t o v é směnky, nýbrž o dodatek ke směnce již z c e l a h o t o v é, čímž by se neuplatnil předpis § 6 odst. (2) sm. zák. K podstatným náležitostem směnky patří jen náležitostí »základní směnky« vyjmenované v § 3 sm. zák., kdež o rukojemství se zmínka nečiní. Doložka rukojemská jest sice podle předpisu § 62 odst. (2) sm. zák. p o d s t a t n o u n á l e ž i t o s t í z á v a z k u s m ě n e č n ě h o r u k o j m í, nikoli však podstatnou náležitostí směnky. Rukojemství jest postradatelnou, nepodstatnou náležitostí směnky a proto nelze doplniti rukojemskou doložku podle předpisu § 6 odst. (2) sm. zák. Stalo-li se však tak přes to, lze mluvíti o zfalšování směnky (§§ 78 a 79 sm. zák.) jen tehdy, stalo-li se d o d a t e č n ě doplnění t o b e z -

právně osobou neoprávněnou, nebo beze svolení rukojmího nebo proti úmluvě s ním uzavřené, a lze je pak namítnouti i bezelstnému idosatáři směnečnému. Stalo-li se však za souhlasu rukojmího, aneb schválil-li rukojmí doložku dodatečně, nelze mluvit o zfalšování směnky a nelze je vůbec namítati (§§ 1016 a 1017 obč. zák.). Proti námitce žalovaných, že rukojemská doložka byla napsána rukou třetí osoby dodatečně a neoprávněně, bránila se žalobkyně tvrzením, že se pozdější doplnění rukojemské doložky stalo indosantkou na základě zmocnění daného žalovanými rukojmími. Touto obranou se nižší soudy důsledkem svého právního názoru o nedostatku vlastnoručného napsání rukojemské doložky nezabývaly.

Čís. 12514.

Bylo-li o návrhu žalované strany, aby řízení bylo prohlášeno zmatečným, rozhodnuto jen předběžně, usnesením, jímž byla žalující straně podle § 6 c. ř. s. udělena lhůta k odstranění nedostatku zákonného zastoupení, výrok o tom pak, jaké účinky bude mít případné bezvýsledné projití udělené lhůty, zachován byl rozhodnutí konečnému, jest toto konečné rozhodnutí usnesením zcela samostatným, není k jeho vydání zapotřebí předchozího ústního jednání a není závady v tom, vydal-li toto usnesení jiný senát, než-li byl senát, který vydal předběžné usnesení.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, R I 936/32.)

Žalující obec S. v Čechách domáhala se na žalované osadě S. uznání vlastnictví k pozemkům. Žalovaná osada navrhla, by řízení bylo prohlášeno zmatečným, ježto žalující obci nebyl zřízen podle § 101 obec. zřiz. čes. zástupce, jenž by provedl rozepři. Usnesením ze dne 22. ledna 1932 udělil senát soudu první stolice žalující obci přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatku zákonného zastoupení žalující obce. Ježto žalující obec ve lhůtě neodstranila nedostatek zákonného zmocnění, odmítl soud první stolice usnesením ze dne 20. července 1932 v jiném složení senátu žalobu. Rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu jako zmatečné a uložil prvnímu soudu, by po případném doplnění řízení vydal nové rozhodnutí. Důvody: Ve smyslu §§ 412 první odstavec a 425 třetí odstavec c. ř. s. mělo napadené usnesení vyneseno býti soudci, kteří se účastnili ústního líčení, jež předcházelo vydání usnesení. Kdežto však ústní jednání konáno bylo za předsednictví soudního rady F-a a za účasti soudních radů R-a a W-a, bylo napadené usnesení vydáno v neveřejném sezení senátu, jemuž předsedal soudní rada F. a jehož se zúčastnili soudní rada V. jako zpravodaj a soudní rada Dr. S. jako předsedící. Nebyl tedy rozhodující soud řádně obsazen, a bylo proto ke stížnosti napadené usnesení z důvodu zmatečnosti podle § 477 čis. 2 c. ř. s. zrušiti.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by, nehledě k důvodům svého zrušovacího usnesení, o rekursech proti usnesení prvního soudu znovu rozhodl.